

Dislipidemiile: ghid de practică medicală

Tipografia Centrală. Chișinău, 2004, 104 p.

Autor: **Victor Botnaru**, dr. h., profesor
Șef catedră Medicină Internă nr. 1, USMF „Nicolae Testemițanu”

Această lucrare soluționează o problemă importantă, – aceea de a acoperi vidul existent în literatura de specialitate vizavi de dislipidemiile și rolul lor în patologia umană.

Importanța problemei menționate este relevată de datele recent publicate într-un studiu complex, efectuat în 52 de țări de pe glob, și care indică nouă factori de risc implicați cel mai frecvent în infarctul miocardic, iar un raport anormal între lipoproteinele cu masă moleculară înaltă (HDL) și, respectiv, cu masă moleculară joasă (LDL) și fumatul este un factor responsabil de două treimi din riscul total (BMJ 2004:320:527).

Multitudinea și complexitatea informației privind patologia tulburărilor metabolismului lipidic a sporit considerabil în ultimul timp, ceea ce cere o imensă muncă de selecție și de efectuare a unei analize, sinteze corecte, profesioniste. Prezenta lucrare este prețioasă prin aceea că reflectă punctul de vedere, concepția clinicianului profesionist în problema vizată, reieșind din propria-i experiență bogată în acest domeniu și din solida-i pregătire științifică.

Lucrarea include 4 capitole. Capitolul I *Generalități. Lipidele sangvine* – sunt expuse într-un mod accesibil datele generale despre structura principalelor clase de lipide și de lipoproteine (LP), caracteristica componentelor proteice ale LP-apoproteinelor și a funcțiilor pe care acestea le îndeplinesc, enzimele implicate în metabolismul lipidic, liganzii și receptorii pentru LP plasmatic. Acest capitol permite clinicianului, adeseori departe de problemele biochimiei clinice și practicile de laborator, să se inițieze versus viziunile moderne de tratare a problemei menționate, terminologia de bază folosită, necesară pentru o mai bună înțelegere și asimilare a materialului expus în capitolele următoare.

Capitolul II *Metabolismul lipoproteinelor*. Aici, într-o manieră laconică sunt descrise principalele sisteme de transport al lipidelor plasmatic și căile de metabolizare a LP. Sunt descriși detaliat factorii de risc lipidici și nonlipidici în cardiopatia ischemică și sunt aduse dovezi științific argumentate despre aterogenitatea unor clase și a unor subclase de LP. Se oferă date despre rolul disfuncțiilor endotelului vascular, al macrofagelor și al receptorilor „scavenger” în apariția leziunilor aterosclerotice, sunt descrise tipurile leziunilor aterosclerotice, mecanismele patobiologice implicate în apariția sindroamelor coronariene acute, fapt deosebit de important pentru clinicianul profesionist.

În capitolul III *Clasificarea și diagnosticul dislipidemiilor* sunt expuse informațiile privind clasificarea hiperlipoproteinelor (HiperLP), particularitățile clasificării Fredicson, bazate pe mobilitatea electroforetică și pe creșterea preponderentă a concentrației plasmatică a uneia sau a două clase de LP. Autorul, pe bună dreptate, consideră această clasificare costisitoare și laborioasă, iar una dintre cele mai accesibile și mai utile pentru practica clinică este clasificarea dislipidemiilor în funcție de nivelul colesterolului total (C_{total}) și al trigliceridelor (TG) sangvine. Sunt caracterizate HiperLP primare și sunt descrise particularitățile clinice și paraclinice de laborator ale acestora, precum și dislipidemiile rar atestate, cauzate de factori genetici și care nu se includ în nicio clasificare. În continuare sunt enumerate consecutiv HiperLP secundare frecvent întâlnite, mecanismele lor de dezvoltare.

Progresul ocrotirii sănătății, ca sistem de realizare a succeselor în medicină și, prin urmare, a rentabilității investițiilor în

această sferă a cunoștințelor, este condiționat de posibilitățile diagnosticului precoce, preclinic al maladiilor. Sub acest aspect, cea mai importantă parte a informației diagnostice privind starea mediului intern al organismului aparține investigațiilor de laborator. Această problemă este reflectată în rubrica *Diagnosticul HiperLP*. Printre diversele probleme abordate de autor în această rubrică, de o mare valoare și de un real folos sunt datele privind importanța diagnostică a cercetării profilului lipidic, a indicilor lipidogramei – C_{total} , TG, HDL-C, LDL-C. Sunt aduse unitățile de măsură SI (mol/l) și coeficienții de transformare a unităților învechite care nu se mai folosesc în laboratoarele de diagnostic clinic ale IMSP din Republica Moldova de mai mult timp (din 1975), dar în literatura de specialitate exprimarea lipidogramei în unități învechite continuă să persiste.

Și, în final, ultimul capitol al lucrării este consacrat medicației dislipidemiilor, strategiilor terapeutice moderne aplicate; sunt descrise preparatele hipolipemice folosite, mecanismele lor de acțiune, indicațiile și contraindicațiile, efectele adverse posibile, se subliniază erorile cele mai des înregistrate în aplicarea tratamentului medicamentos. Important este faptul că autorul, la finele lucrării, oferă exemple de abordare practică a problemei dislipidemiilor, în acest aspect prezentând cu multă precizie detaliat mai multe cazuri clinice, ceea ce oferă acestui ghid o valoare și o aplicabilitate practică mai mare și care va contribui, evident, la fundamentarea cunoștințelor celor ce vor folosi acest ghid.

De menționat faptul, că cartea este scrisă de pe pozițiile medicinei prin dovezi, ceea ce o face deosebit de utilă pentru medicii practicieni. Această lucrare poate deveni o carte de căpătâi nu numai pentru clinicieni, cardiologi, interniști, dar și pentru medicii de laborator, a căror competență este decisivă în stabilirea diagnosticului și în alegerea tratamentului adecvat.

Recent a apărut termenul *compactizarea cunoștințelor*, ceea ce înseamnă concizia expunerii principiilor științifice ale disciplinelor medicale, în special ale biochimiei clinice care, în ultimul timp, a devenit o sferă de cunoștințe multidisciplinare, baza testării ipotezelor și a progresului medicinei. În acest aspect, autorul a reușit să evite detalizarea excesivă a materialului factologic, dar și să se îndepărteze de la descrierea multitudinii de detalii privind metabolismul lipidic și procesele legate de acesta.

Consider că în această lucrare a fost găsită soluția optimă privind expunerea unui material destul de complicat, foarte important din punct de vedere teoretic și practic. De aceea putem recomanda medicilor clinicieni, studenților și rezidenților în medicină, specialiștilor în medicina de laborator, cercetătorilor științifici, interesați de stadiul actual al cunoștințelor referitoare la rolul dislipidemiilor în patologia cardiovasculară, să se adreseze la această lucrare pentru lărgirea orizontului profesional, spre a fi cât mai utili nobilului scop căruia i s-au dedicat.

Bibliografie

1. Caroline White. Study indicates nine risk factors explain most heart attacks. BMJ, 2004: 329: 527.

Valentin Gudumac, dr. h., profesor
Catedra Diagnostic și Laborator clinic
USMF „Nicolae Testemițanu”